

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Кафедра	Живопис	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»	Семестри	7

Академічний живопис

Семестр 1 (осінь 2023)

01 вересня — 14 грудня

Викладач	Третякова Наталія Вікторівна, доцент кафедри живопису
E-mail, тел.	Tretyakovanata1978@gmail.com 0672644249
Заняття	Г- 20 (2гр.) вівторок 9.50 – 12.20, Г- 20 (1гр.) вівторок 13.00 – 15.30; ЗСК, Г-20 (3гр.) четвер 9.50 – 12.20 (онлайн)
Консультації	(онлайн)
Адреса	корпус 1, вул. Мистецтв 8
Телефон	(057) 706-02-81 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи, Viber, Telegram (тільки у робочі дні до 18-00). Умови листування:

- 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (Академічний живопис);
- 2) в полі тексту листа позначити курс, групу, ПІ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);
- 3) файли підписувати таким чином: *прізвище – завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf.*

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Академічний живопис» є певний обсяг знань з академічного рисунку, пластичної анатомії, кольорознавства, техніки і технології акварельного та гуашевого живопису. Обов'язковим є достатній рівень навичок малювання з натури портрету людини, постаті фігури, пейзажу, натюрморту у техніці олійного живопису та графічних матеріалів.

Студент отримує повну підтримку у створенні творчих робіт, оскільки академія забезпечує демонстраторами пластичних форм, а викладач забезпечує якість академічних постановок, що є обов'язковим у дисципліні задля проведення якісної практичної роботи.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Показ робіт із методичного фонду. Демонстрація та аналіз матеріалу за допомогою взірців живописних робіт з методичного фонду академії. Ознайомлення студентів та застосування додаткової літератури з дисципліни :

Методичні рекомендації

1. Єфименко Д. В. Академічний живопис. Портрет: навчальний посібник. – Харків: ХДАДМ, 2019. – 72с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

1. Антонович Є. А., Шпільчак В. А. Малюнок і живопис: методичні рекомендації. Київ, 1990.

85 с.

2. Волков Н. Цвет в живописи, М.: «Искусство», - 1965. - 208с.
3. Зайцев А. Наука о цвете и живопись. – М.: Искусство, 1986. – 158с.
4. Иттен Иохансон. Искусство цвета / 2-е издание; Предисловие Л. Монаховой. – М.: Изд. Д. Аронов, 2001. – 96с.

5. Ковалёв Ф. В. Золотое сечение в живописи: Учеб. пособ. для ху-дож. ин-тов и училищ.- Киев.: Вища Школа, 1989.- 143 с.
6. Миронова Л. Цветоведение. - Минск: «Высшая школа», 1984.-289с.
7. Сидоренко.В. Живопис «PC World Ukraine». 1999/- 118с.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Виконання завдань дисципліни «Академічний живопис», студентами 4-го курсу факультету «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», професійне спрямування: «Графіка», які поділені на 2 модулі потребують наступні матеріали: акварельний папір, пензлі, палітра, акварельні та гуашеві фарби, олівець, гумка для стирання олівця, ємкість для води, вода, лист на планшетах 50х40, 50х60, тощо.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

«Академічний живопис» являє собою цілісну структуру, яка утворює ланцюг завдань, від простого до складного, які тривають 8 семестрів, здійснюючи основну задачу вищої художньої школи – підготовку кваліфікованих фахівців в області образотворчого мистецтва. В цьому ланцюгу кожному курсу відведене своє завдання. Так на 4 курсі **Метою** практичної дисципліни «Академічний живопис» є набуття живописного досвіду у трактовці ліплення форми оголеної постаті людини в умовах академічного завдання.

Завдання дисципліни полягає у вирішенні творчої задачі живописної трактовки оголеної постаті людини, придбання професійних знань та практичних навичок. Головною вимогою у процесі навчання дисципліни на 4 – ому курсі є набуття практичних навичок техніки акварельного живопису, що дасть змогу створювати матеріальний світ.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- закономірності створення кольоротонального короткочасного етюд-пошуку;
- закономірності побудови композиційно-графічного рішення;
- закономірності виконання першої прописки (підмальовку) колірних відношень з урахуванням загальної колористичної побудови;
- закономірності пошуку основної світлотної та колірної провідної плями з урахуванням тепло-холодних градацій для загального колористичного рішення;
- засоби узагальнення та підпорядкування елементів загальному рішенню;
- закономірності передачі живописними засобами матеріальності і фактури предметів;
- закономірності користування живописним олійною технікою і технології при виконанні з натури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- грамотно використовувати можливості живописного матеріалу і техніки для створення емоційного художнього образу;
- за допомогою кольору передати об'єм, кольорову гаму, кольорово-фактурні поверхні, що створюють матеріальний світ, перетворювати живі спостереження в художні образи;
- виразними засобами передати основні риси натури,
- компоувати в форматі,
- створювати реальне сприймання предмету.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

«Академічний живопис» – Академічний живопис – є однією з найважливіших фундаментальних дисциплін, що виховують творче мислення, ідейно-естетичні погляди, які сприяють придбанню професійної майстерності, що необхідно для створення оригінальних за формою та змістом художніх творів.

Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, вона вивчається студентами протягом 4-х років. 4 курс містить (6 кредитів ECTS, 180 учбових годин), у тому числі 85 учбових годин – аудиторні та 95 учбових годин – самостійні.

7 семестр

4 КУРС

7 семестр містить:

2 МОДУЛІ, 4 завдання за темою:

«Пластичне вираження форми оголеної постаті людини. Опрацьовування форми загалом та в найбільш суттєвих деталях»

1 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання:

1. «Складний натюрморт», завдання спрямоване на виявлення композиційного центру з підтримкою кольоротонального та пластичного рішення.
2. «Оголена постать людини» (копія) - Завдання, яке спрямоване на знаходження виразності у складному пластичному русі фігури, яка знаходиться у глибокому просторі інтер'єру, завдяки композиційному та кольоротональному рішенню.

2 МОДУЛЬ містить 2 практичних завдання:

1. «Оголена постать зі спини», копія або робота з натури (жіноча або чоловіча модель). Завдання, яке спрямоване на більш глибоке вивчення анатомічних особливостей натури за допомогою світлотонального моделювання форми, не втрачаючи художньої гармонії.
2. Екзаменаційне - «Оголена жіноча постать у нескладному русі з різними предметами побуту в оточенні пастельних драпіровок», де головним - є фігура.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Метод повідомлення нових знань — практична робота в процесі виконання завдань.

Основна форма вивчення курсу — творча робота при виконанні живописного етюду оголеної постаті людини, згідно учбового плану.

Мета запропонованих завдань — навчитися бачити великі та гармонійні кольоротональні відносини в академічній постановці з розвитком нюансів та виявленням кольорової контрастної пари в головному. Вивчення відбувається за принципом послідовного ускладнення учбових задач.

Розвиток у процесі навчання здійснюється за рахунок обопільного спілкування між студентами та викладачем, що є запорукою позитивного результату.

Основними дидактичними принципами, покладеними в основу викладання дисципліни є:

- головний принцип навчання – від простого до складного;
- виконання необмеженої кількості етюдів портрету, заради набуття живописного досвіду;
- усвідомлення матеріалу через методичні взірці;
- систематична робота над особистісним розвитком студентів.

За термін навчання студенти мають працювати з поставленою задачею викладача дисципліни, з рекомендаціями та консультаціями. Керівник курсу повинен мати індивідуальний підхід до бачення живописних відношень в академічних постановках у кожного студента, тому що викладач має заохочувати та розвивати нестандартність мислення у студентів. Розвиток у процесі навчання здійснюється не тільки змістом навчального матеріалу, але й особистістю викладача та стилем спілкування зі студентами.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи виконаних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. За координацію процесу занять та сприятливу атмосферу відповідальність несе викладач. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі нових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з адміністрацією та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Вітається власна думка тлумачення з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідною практичною роботою. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені. Відсутність практичних завдань на поточних переглядах унеможливає отримати студентів оцінку за навчальний семестр.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час написання академічної постановки або написання домашніх живописних завдань виявлено плагіат – тобто суттєве запозичення або копіювання в практичній роботі чужих матеріалів або творів мистецтва, студент зобов'язаний його переробити, тому що в цьому випадку бал за роботу буде суттєво знижений. Оскільки плагіат у будь-якому прояві суперечить з поставленою метою дисципліни. Якщо факт академічної не доброчесності зафіксований на екзаменаційному перегляді також унеможливає студентів отримати бал за роботу, або оцінювання відбудеться частково, отримуючи тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю чи не мають факту виявлення плагіату. **Корисні посилання:** <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>
<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
І модуль						
05.09. / 07.09. 12.09. / 14.09. 19.09. / 21.09. 26.09./ 28.09.	<u>Завдання 1.</u>	Практичні	Вирішення великих кольоротональних відношень у складному натюрморті - завдання спрямоване на виявлення композиційного центру з підтримкою кольоротонального	16/16	Поточний перегляд	

			та пластичного рішення.			
03.10. / 05.10. 10.10. / 12.10. 17.10. / 19.10. 24.10. / 26.10.	<u>Завдання 2.</u>	Практичні	«Оголена постать людини» (копія) Завдання, яке спрямоване на знаходження виразності у складному пластичному русі фігури, яка знаходиться у глибокому просторі інтер'єру, завдяки композиційному та кольоротональному рішенню.	16/16	Поточний перегляд	
2 модуль						
31.10. / 02.11. 07.11./ 09.11. 14.11./ 16.11.	<u>Завдання 1.</u>	Практичні	«Оголена постать зі спини», копія або робота з натури (жіноча або чоловіча модель). Завдання, яке спрямоване на більш глибоке вивчення анатомічних особливостей натури за допомогою світлотонального моделювання форми, не втрачаючи художньої гармонії.	12/12	Поточний перегляд	
21.11./ 23.11. 28.11. / 30.11. 05.12. / 07.12. 12.12. / 14.12.	<u>Завдання 2.</u>	Практичні	Екзаменаційне завдання - «Оголена жіноча постать у нескладному русі з різними предметами побуту в оточенні пастельних драпіровок», де головним - є фігура.	16/16	Поточний перегляд	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1 модуль		
1	Поточний контроль	0–15
2	Поточний контроль	0–25
2 модуль		

1	Поточний контроль	0–25
2	Поточний контроль	0–35
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
А 90 - 100	16 - 20	37 - 40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічно обґрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у міжнародних або всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях (отримав відзнаку).
В 82 - 89	12–15	35 - 37	Студент добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно виконав усі поставлені задачі, творчо підійшов до виконання практичних завдань, але при цьому робота має незначні недоліки.
С 75-81	11 - 13	33 - 34	Студент в цілому добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки (відсутність творчого підходу тощо).
Д 64 - 74	8 - 10	29 - 32	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи тощо).
Е 60-63	6 - 8	26 - 28	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, не впорався з головними задачами дисципліни, практична робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи, значна кількість суттєвих помилок при виконанні завдання, пропуски занять без поважних причин тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять, виставкова діяльність у всеукраїнських, міжнародних виставках, участь у творчих конкурсах
Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Демиденко О.І., Поддубко К.В. Цілісність зорового сприйняття у живопису натюрморту // Демиденко О.І., Поддубко К.В. «Дизайн-освіта 2009». Харків. ХДАДМ, 2009. С. 82 – 85.
2. Кафедра живопису ХДАДМ: традиції та сучасність / Міністерство освіти і науки України; Харківська державна академія дизайну і мистецтв; Факультет образотворчого мистецтва; Упор. М.І. Деркач, В.Ю. Гальченко. Харків: ХДАДМ, 2015. 123 с.
3. Марчак В. Про малярство: навчальний посібник. Львів : ФОП Стебляк О.М., 2018. 264 с.
4. Матеріали і техніка олійного живопису : навч. посібник / укладач О. Я. Музика. Умань : ВПЦ «Візаві», 2013. 114 с.
5. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричні аспекти). Київ: Каравелла, 2004. 304с.
6. Попов М. Т. Альбом: рисунок, живопис / М. Т. Попов. К. : ТОВ «Європа Прінт», 2008. 164с.
7. Прищенко С. В. Кольорознавство: навчальний посібник / за ред. проф. Є. А. Антоновича. Київ : Альтерпрес, 2010. 354 с.
8. Хмельовський О.М. Теорія образотворення: Кн. 5. Композиція. Луцьк: Волинська мистецька агенція «Терен», 2005. 408 с.

Допоміжна

- 1.Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : навчальний посібник. Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. 124 с.
- 2.Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва : навч. посіб. Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФПО Покора І. О., 2019. 91 с.
- 3.Техніка і технологія олійного живопису: навч. посібн. / уклад.: Є.В.Беліка, О.І.Конопко. К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 92 с.
- 4.Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : навчальний посібник. Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. 124 с.
- 5.Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва : навч. посіб. Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФПО Покора І. О., 2019. 91 с.
- 6.Техніка і технологія олійного живопису: навч. посібн. / уклад.: Є.В.Беліка, О.І.Конопко. К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 92 с.